

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиція місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Передплата

на «РУСЛАНА» вилосити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на шість року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 8 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на шість року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

Два спомини з конституційної доби австрійської.

(Конець.)

II.

(+) Засліплене і завзяте тевтонських шовіністів командованих Шенерером, сприяюче всяку позитивну роботу в радї державній, спонукало також Narodni Listy виступити з радою проти сего бездушного завзяття. А іменно думає сей дневник, що австрійське правительство потребує лише розв'язати сю неможливу раду державну а на єї місце на основі умовленого в 1871 р. королівського рескрипту покликати сойм чеського королівства. Тим способом санкціоновано би тоді правосильно ухвалену ординацію виборчу і закон о народностях як і номіж короною а народом чеським переведену угоду що-до реституції чеської держави. Ческа держава була би побіч королівства Угорського і королівства Галичини найсильнішою підпорою zagrożеної Австрії і свободних, з'єдинених, рівноправних народів.

Часи, які нагадують Narodni Listy, були другою хвилею, коли корона енергично рішила ся на федеративну систему в Австрії і для єї переведеня покликала (4 лютого 1871 р.) гр. Гогенварта, котрому поручено утворити нове міністерство стояче понад партіями. До нового міністерства ввійшли Чехи: Габетінек (судівництво), Іречек (просвіта), відтак Шефле (торговля і рільництво), Гольцґетан (скарб), Шоль (оборона кр.), Грохольський (для Галичини). Гогенварт забрав ся сейчас енергично до діла. З провідником чеським дром Рігером уложив т. зв. артикули фундаментальні. На основі тих артикулів всі

справи відносні до чеського королівства, котрих на основі угоди з 1867 р. не признано спільними справами обидвох половин держави, мали бути трактовані і ухвалені в чеській соймі. На чолі адміністрації приділених до чеського законодавства справ мав стояти одвічальний чеському соймови королівський чеський канцлер надворний. Для таких-же справ, котрі королівству чеському є спільні з иньшими краями австрійськими, замість ради державної мав бути покликаний від часу до часу конгрес делегатів вибраних соймами. Для рішеня оскарженя міністрів, спорів о компетенцію між конгресом делегатів а соймами, як і спорів поміж поодинокими краями і т. п. мав бути утворений сенат. Отсе головні постанови Гогенвартівських артикулів фундаментальних, в котрих містили ся державно-правні бажаня Чехів.

Уложивши в порозуміню з Рігером сі артикули фундаментальні розв'язав Гогенварт передовсім всі сойми вірноконституційні, щоби зложити в радї державній більшість прихильну для своїх плянів (тоді ще до ради державної вибрано послів посередно і з соймів). Вибори вихали так, що гр. Гогенварт мав забезпечену в радї державній більшість двох третин. На 203 послів було лише 66 вірноконституційних. Більшість таку осягнув гр. Гогенварт поваленєм лібералів в соймах чеським, моравським і горішноавстрійським. Заведеню артикулів фундаментальних не стояло отже нічо в дорозі.

Оперли ся тому лише Мадяри, котрі вже давніше повалили федералістичний проєкт Белькредого, а також гр. Байст. Се довело до упадку міністерства Гогенварта (30-го жовтня 1871).

Однак чи тепер опиралиб ся Мадяри такому перестроєви австрійської половини, коли они вже так утвердили устрій країв угорської корони, можна дуже сумнівати ся.

На всякий случай стоїмо на передодні важних подій, які можуть довести до рішучих змін конституційного устрою австрійських країв. Чехи, добивши ся сили великої, перевели у себе повне порозумінє поміж сторонництвими молодоческим а консервативним і нині виразно заявляють, що се не лежить в їх інтересі давати захист сему парламентарію, котрий забрали ся тевтонські шовіністи з таким завзятєм повалити. Чехи не хотять їм зборонювати, а спокійно приглядають ся, як тевтонські шовіністи забирають ся до того, щоби дожити слави гробоконателів того діля, котре утворили їх предки вірноконституційні і ліберальні.

Очевидно, що такий перестрій країв австрійських на нових основах відбив би ся і на Галичині і на відносинах польско-русских. І щож думають наші радикальні і опозиційні політики? Они думають, як тепер звіщають їх органи, видобути з арсеналу давню заржавілу вже зброю, поділ Галичини на східну і західну. От се має бути той лік, котрим неспосібні до позитивної реальної роботи крикуни опозиційні думають руский нарід поставити на ноги, з отсею заржавілою зброєю думають іти до бою в адресовій розправі. Чи се оруже на нинішні часи пригідне, чи оно не належить вже до музейних забитків, о тім дещо скажемо иньшим разом.

Думки і пісні

АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСЬКОГО.

(Дальше)

Замітки Метлинського

про українсько-руську мову.

Один зі своїх стихотворів п. в. «Рідна мова» кінчить Метлинський тими словами:

Було щастя, були чвари,
Все те геть собі пішло,
І як сонце із під хмари
Рідне слово ізійшло.
Приняло козачі річі,
Регіт, жарти, плач, печаль;
Озоветь ся як із Січи:
Стане сьміх і стане жаль...

Вже єї верші свідчать виразно, з якою любовию, одушевленєм і сердечністю відносив ся поет до сеї спадщини по наших батьках, до сего самотного скарбу, який остав ся нам з колишньої нашої могутости, з світлої часами та більше печальної і кривавої минувшини — до рідного слова. З тим самим пієтизмом відносить ся поет до української мови в своїх «Замітках» относительно южно-руського языка. Він дрожить над будучністю українського слова, любує ся єго евфонією, вірить що на українській мові можна виразити веї найкрасні чувства і пориви серця чоловіка. І тут ми бачимо

Метлинського більше поетом чим філльоґом, хоть деякі єго філльоґічні спостереженя не утратили до нині своєї ціни. Розумієсь, що і в тих замітках дав також Метлинський волю і своїй симпатії до російського царства і по часті своїй антипатії до Поляків. Метлинський починає:

«Українсько-руська мова, котрою говорили перші наші літописці, що немов би в ковчезі перед потопом времен зберегли заповіт прабатьків російського Царства для потомства; українсько-руська мова, на котрій, в думках, оспівали наші батьки своє житє і славу України, тої сьвятої колибели могутого Царства; — мова, на котрій правдоподібно звучали річі київських князів, прабатьків наших православних царів, котрої слова і вирази ще й до нині звучать в сьвятім писемі... Українсько-руська, говорю, мова з дня на день забуває ся і мовкне і прийде час — забуде ся і умовкне...»

І слова єї тільки, може бути, в сумних піснях долетять до потомства... і слова єї найде потомство в темних для себе місцях літописи подивує ся над тим рідним незнакомцям, назве їх недоглядом переписчика — і поправить...

Но може бути і то, що в добі маловаженя українсько-руської мови, просне ся для неї любов. Хто-ж збере, як добрий син, порох своїх батьків, щезаючі останки українсько-руського слова? Они розсіяні від Висли до Кубані.

Метлинський вказує дальше на се, що російське правительство і просьвічені мужі звер-

нули увагу на сьвіт Словенії а се дав поруку, що ні одна черта народности не пропаде; він радіє що в «Журналі» министерства народного просьвіщеня за рік 1838 появили ся початки студий над українсько-руською мовою і вірить, що се початок а не конець праці над тим предметом. На тім кінчить Метлинський вступ (стр. 3—5) і приступає до першої замітки над мєльодиєю або евфонією українсько-руської мови.

Замітка I.

«Ніжний запах цьвітів, живу гру красок, любий голос соловія, хто їх опише? Хто се опише, зобразить, виразить, тому хіба можна пробувати своїх сил на се, щоби описати мєльодию одной із мов чоловіка, бо і в ній тільки непереданого, неунятого, невисказаного, що в запаку цьвітка для тих, що єго не чули, що в живій грі красок для тих, що єї не виділи, що в сьпіві соловія для тих, що єго не знають...»

Не маю наміру знакомити зі звучністю українсько-руської мови тих, що єї не чули і тих що з єї мєльодиєю незнакомі; висказую тільки замітку, котру, правдоподібно, удало ся зробити кождому, хто приглянув ся виговорowi Великороса і Українця. У Великороса замітне при виговорі слів напруженє губних мяснів і стисненє уст, через що звуки, так сказати-б, проціджують ся і одержують особливу силу і різкість, котра впрочім, при чистім виговорі має в собі щось любого; на против в Українця плывує звуки свободно і спокійно і лють ся з філею воздуха з отвертих уст а від сего походять і осо-

Рада державна.

Засідань палати послів дня 28 мая було продовженням обструкції, але не обійшло ся і без веселих моментів, так що можна було таки добре забавити ся. Вже на початку ударили на президию послі Кайзер і Грос за те, що послідне засідане відложено а не замкнено єго.

Віцепрез. Абрагамович заявляє, що президія мусіла се учинити, бо опозиція не допускала до жадної реальної праці, а по друге секретарі були над міру утомлені вічним відчитуванем імен при голосованях. (Пос. Вольф: Дати їм коняку!) Не можна отже було вимагати від них, щоби відчитали ще 22 внесенє і 24 інтерпеляції.

Заряджено відтак поіменне голосованє над внесенєм пос. Дашиньського о явности засідань легітимацийної комісії, котре й більшістю голосів відкинено. При голосованю пос. Шенерер голосував по англійски: O, yes! В палаті сьміх; віцепрезидент Крамарж упомінає Шенерера, а той каже: »Панове з тамтої сторони голосуєте »не« або »ано« (по чеськи »ні« і »так«) а я кажу »о, yes!« (о ес). Коли віцепрезидент завізвав Шенерера до порядку, той зажадав тогди голосу в справі формальній і домагав ся, щоби то уніменє записати до протоколу і над сею справою голосувати поіменно. (Страшений сьміх. Хтось з лівци кричить: Коли у Відни можна голосувати по чеськи, то чому би не можна по англійски).

Пос. Функе говорить на тему, що правительство нарушує конституцію, а президія знасилує регулямін. Колиж за се призвав єго Крамарж два рази до порядку, на лівци поветає галас і багато послів жадає голосу в справі формальній. Межи групою антисемітів а народовців і лібералів починає ся бурлива колотнеча. Ліберали ганьблять антисемітських послів з пятої куриі Мітермаєра і Ведраля. Пос. Мітермаєр кличе іронічно: »Може панове хочете мене зїсти?« Ліберали відповідають з погордою: »З таким чоловіком не варта вдавати ся«, антисеміт Ведраль кличе: За двері з тими, що живуть лише з скандалу. Пос. Іро: »Тихо ви там, Вергані, Мітермаєр, красні антисеміти«. Пос. Мітермаєр: »О ви добродії німецького народу«. Пос. Іро: »Сема заповідь говорить: не кради!« (Був то натяк до пос. Мітермаєра, котрому соціялісти закинули, що перед кільканицяти роками, будучи гарсоном в реставрації, украв товаришеви 9 зр. з мошонки. Заряджено в тій справі слідство, але прокуратория орекла, що не видить причини до переслідуваня Мітермаєра). Пос. Вольф: І громадских облігацій не вільно красти! (То знов адресоване до пос. Верганіого, котрому підчас виборчої агітації роблено закид, що як був бурмістрем в Міль-

дорфі, то з громадської каси згнули гроші. І в тій справі заряджене слідство не виказало нічого). Пос. Шенерер жадає голосу і кричить щось.

Віцепрезес Абрагамович заявляє: »Переходимо до дневного порядку, т. є. до першого читаня закона о судових належитостях. Голос має пос. Шікер«.

На лавах обструкціоністів зірвав ся вже не галас, але прямо звїрачий рик. Стенографів, що хотять уїсти коло пос. Шікера, щоби єго ліпше чути, випихають ліберали, инші траскають шуфлядами і пультами, бють кулаками, тупають ногами. Серед того галасу чути можна від часу до часу витє посла Вольфа: »Abzug Baden!« Абрагамович дзвонить без перерви і звиває посла Шікера, щоби зачав говорити, пос. Шікер гєстами показує що не чує, що говорить президент. — Оргія ся тривала майже пів години. Президент кабінету гр. Бадені приглядає ся обоятно через жийсь час, часами лише морщив брови, коли вереск роздирав уши. Вкінци встав з місця і виїшов з салі, а ліберали і народовці кликали за ним: »Abzug Baden! Hinaus!«

Коли гр. Баденього не було вже в салі, зачали верещати: »Abzug Gleispach!« Всі німецькі міністри най уступлять. Ганьба їм! Ліберал Новак верещить: »Чи довідаємо ся раз на решті чи язикові розпорядженя будуть відкликані?« Тірк бубнить в такт на своїм пультаї, віцепрезидент Абрагамович опер ся в своїм фотелю і сказав: »Зачекаймо, аж панове скінчать свою забавку!« — а опозиція верещить: »Ого! Можете довго чекати на се, то доперва початок«.

Абрагамович видержав ще трохи а відтак віддав провід Крамаржеви.

Крамарж по хвилі закликав: »Позаяк пос. Шікер навіть у своїх політичних приятелів не потрафив виеднати послуху і мимо кількразового візваня не зачав говорити, внощю, що зрікає ся голосу і уділяю єго слїдуючому бесідникови пос. Пацакови«.

Слїдує страшний крик. Пос. Шікер протестує против відобраня єму слова, лівци кричить: то ошуканство! Пос. Іро: То лайдацтво!

Межи Німцем лібералом Пешкою а Чехом Диком приходить майже до бійки, другі послі силою їх відпихають, а опат Трайінфельс підходить і молить о спокій. — Тимчасом Чехи і Поляки окружили дра Пацака, так що Німці не можуть там приступити а пос. Пацак починає говорити. Німці кричать вправді і не можна ані слова з бесіди зрозуміти, але ульокотвані там стенографи пишуть, а Чехи і Поляки оплескують.

По тій бесіді пос. Гараніх ставить внесенє на замкненє дискусії. В іменнім голосо-

На тім кінчить Метлинський свою першу замітку (стр. 5—8). В другій замітці подає поет вістки про місце мешканя і про число українско-русского народа покликуючи ся на твір Шафарика »Geschichte der slavischen Sprachen« і на німецьке виданє граматики Йосифа Левицкого. Вістки ті вже по часті перестарілі або неточні, тому можна їх безпечно оминати. В дальшій частині говорить Метлинський про відтїни говору галицького. Він пише: »Відтїни говору червоно-русского не важні і майже всі містять ся: в уживаню заїменників — *я, ты, ся, ми, ти, си* місто *мене, тебе, себе, мені, тобі, собі*; в відділюваню від глагола заїменника *я* — *си* взятє місто *взятыся, ся* *забирають* місто *забираются* і т. п.; в пропущеню *ть* в 3 особі однинного числа в глаголах на *ся* — *вкриває ся* місто *вкривають ся, двигає ся* місто *двигаются* і т. п. Всі ті прикмети придають червонорускій мові багато ніжности і могли би з користію бути введені до мови Українців. Крім того говорять Галичани *няй* і *нес* місто *нехай* і *хай*; самозвуки *а* і *я* виголошує ся в деяких місцях Галичини як *е*; в глаголах уживає ся ще (но не в піснях) окрім звичайних українско-русских минувших простих часів (*знав, знала, знало, знали*) по приміру мови польської і церковної, зложені — *знал ем, зналам, зналом, знал есь, зналась, зналось, знал, знала, знало, зналисми, зналисте, знали*. (стр. 8—10).

(Далі буде).

ваню прийнято внесенє 171 голосами против 112. Німецький народовець Песлер кличе: 171 лайдаків!

Генеральний бесідник Шікер пятає поступованє президії яко нечесанє, а потім остро критикує предложену новелю. Вкінци рішено передати ту новелю маючій ся вибрати комісії з 36 членів.

Вкінци при поіменнім голосованю відослано уставу о належитостях до комісії з 36 членів.

Ліберали домагали ся тепер напрасно піддати під голосованє внесенє Дашиньського, щоби наради легітимацийної комісії відбували ся явно. Абрагамович заявив, що в виду того, що внесенє таке, два рази вже унало, мусить поспитати Палату, чи уважає поставленє того внесеня по раз третій за дозволенє.

Заряджено отже поіменне голосованє. В часі голосованя підніс віцепрезидент Абрагамович, що засіданя легітимацийної комісії, не були ще ніколи явними.

Ліберали кричать, що через ту увагу робить ся пресию на перебіг голосованя і знова роблять крики. Дашиньський кричить до Абрагамовича: »Не забувайте пане о тім, що ви не в своїм виборчїм окрузі«. Палата 144 голосами відкидає внесенє Дашиньського.

Дашиньський заявляє, що голосованє неважне, бо Абрагамович впливав на голосованє і жадає, щоби увагу Абрагамовича поміщено в протоколі і жадає в тій справі поіменного голосованя Віцепр. Крамарж заявив, що годить ся на запротокулованє то й нема потреби голосувати. Потім відчитано цілий ряд внесенє і інтерпеляцій, межи иньшими внесенє п. Яворского, о вибір комісії з 36 членів для переведеня ревізії регуляміню парад палати.

О год. 8½ вечером замкнено засіданє. Днесь відбуває ся дальше засіданє.

Вісти політичні.

Ческа праса обговорюючи події в парламенті радить розвизати парламент і скликати сойм чеського королівства, наслідком чого увійшла би в жите тодішня ординация виборча, право національне і договор заключений межи Коронаю а чеським народом в справі реституції чеської держави. Тоді Німці не кричали би так як днесь. Тільки ледво чи здобуде ся теперішнє правительство на такий крок, кажуть »Nagodni Listy«. »Politik« знов дає таку раду, що супротив розгуканої обструкції найлучше приспівити розвизку ситуації в сей спосіб, щоби правниця розпочала абстїненцію.

Сими днями відбула ся в парламенті нарада председателів клубів правлиці, на котрій докладно обговорювано парламентарну ситуацію і виражано бажанє, щоби палата перед відроченем полагодила адресу.

Вчера відбувало ся засіданє ради державної. Віцепрезидент Абрагамович отвираючи засіданє заявив, що є оно дальшим тягом передвчерашного і длятого піддає під голосованє внесенє п. Песлера. Сам внескодавець домагає ся поіменного голосованя над тим, чи внесенє єго має бути підданє під тайне голосованє а також 10 минут перерви. Внесенє о тайне голосованє відкинено. Таких поіменних голосовань домагала ся опозиція через цілий час засіданя. Відроченє ради державної сли наступить то аж перед самими зеленими сьвятами. »Fremdenblatt« подає, що члени кола польского не жаляють собі відроченя палати і сподїють ся, що рада державна буде ще радити і по зелених сьвятах.

Дня 27-го с. м. скликало радикальне стороництво Уґрона збори в Будапешті, щоби запротестувати против підвишеня квоти. Збори по бурливих сценах виміреных против правительства розійшли ся без ніяких ухвал.

Против внесенної новелі до закона о товариствах і зборах відбули ся в Берліні віча соціялістів. Число беручих участь в тих зборах доходило до 180.000. Посол Бебель заповів на однім зборі, що при будучих виборах до пруского сойму поставлять соціялісти своїх кандидатів.

Грецьке правительство вислало вчера ноту до держав, в котрій точка по точці збиває жа-

бтива мягкість і ніжність і наїв, питомий єго виговорюви. Тому любить Великорос самзвук **ѣ**, виговорює співзвук **в** нещитоме для словено-церковної мови як **ф**, самозвукови **ы** придає особлившу силу і т. п. Напротив не любить Українець ні самозвука **ѣ**, як єго виговорюють в Великоросії, ні співзвук **ф**; самозвуки **ы** і **и** вимовляє мягко і відкрито, співзвук **в** майже як **у** і т. п. Чи не замітний при вєім тїм вплив студеної півночі і теплого полудня?

Звідки-ж взяло ся в Великоросії ложне понятє про брак ніжности в виговорі українським або галицьким? Чи від того, що про сей виговор судили після букв, не знаючи, що Українець або Галичанин, не виголошує ніколи тих букв так, як їх виголошує ся в Великоросії; чи від того ще, що слова виголошені не так, як ми привикли чути їх з дитинних літ, видають ся нам чимсь неправильним, виродженим і сьмішним.

Хоть порівнаня ті не стануть доказом, скажемо однак для поясненя нашого понятя про звучність українско-русской мови, що, коли польська мова ради свого щebetаня і бреччаня, ради свого »brzmienia« підходить в устах прекрасної Польки до звуків арфи, гітари, гуслів, а великоруска мова різкостію своїх тонів подобає то на скрипку то на клярнет, то мова Українця-Русина своєю мягкістю і ніжністю подібна до звуків віолончелі або флета а загальною мьельодією зближає ся до словенсько-церковної мови, що звучить величаво і повно (величественнымь органом).

даня Туреччини. Після толкованя тої ноти Туреччина не має права жадати ніякого відшкодованя воєнного понеже Туреччина перша розпочала війну. Так само супротивляє ся і регуляції границь. Війна доказала, що грецькі позиції під виглядом стратегічним не були користнішими від турецьких. Не може також Туреччина жадати заведеня трактату, силою котрого мала би наступити взаїмна видача проступників зі взгляду на спосіб, в який Туреччина вимірує справедливість.

З Атин доносять, що арештовано кількох членів товариства «Етніке Гетайрія» понеже показало ся, що підчас паніки в Лямії обрабували помешкане тамошнього єпископа. Турецькі урядники в Тесалії одержали імовірно тайні прикази, агітувати за тим, щоби тамошнє населенє підписувало петиції о прилученє Тесалії до Туреччини.

В Царгороді порозліплювано плякати по улицах виявляючі обуренє на безрадієсть турецької флотії. Цілу вину звалюють на султана і міністра маринарки і домагають ся зміни правительства.

Стан здоровля румунського королевича поправив ся о стілько, що вночі з 27-го на 28-го с. м. наступила кризіс, по котрій королевич надраном заснув спокійно. По пробудженю горячка значно зменшила ся. Небезпеченство зменшило ся, але все ще будить поважні обави.

В Римі засуджено Ассітаріо-го, котрий зробив був замах на короля Гумберта, на ціле житє на галери. По оголошеню засуду закликав Ассітаріо: «Днесь прийшла на мене черга а завтра спіткає та сама судьба правительство і буржуазію. Най жне революція. Горю а нархія!»

Новинки.

— **Канонізація святих** Антонія Заккарія і Петра Фурієра де Мартенкур відбула ся дня 27-го мая в Римі. Зі всіх релігійних торжеств, обходжених в католицьких церквах, є без сумніву торжество канонізації святих найважніше. Тільки наша може в нїм проводити і торжество таке нїгде инде лише в римській базиліці св. Петра може відбувати ся. Лучають ся они рідко, два або три рази в протягу століття і тепер від літ майже трицяті не було подібного. Св. Отець Лев XIII постановив, що се торжество буде разом рід апотеози єго понтифікату. З тої причини перевисило оно величавостию ювілейний обхід в році 1887.

— **Катастрофа в церкві.** В Пізі, в тамошній катедрі відбувало ся 30-го мая відкритє і виставленє на публічний вид образу Пр. Діви Марії. Торжество, що мало тревати кілька днів, стягнуло товпи побожних. Недовго після початку церемонії упала горюча воскова свічка і запалила малій фєстон декорацийний. Повстала відси велика паніка. Хотяй пожар придушено зараз — мимо то товпа кинула ся до найближшого виходу, в наслідок чого повстав стиск. Безосновний переполох потягнув на жаль численні жертви. Девять осіб поггло на місці, девятнадцять тяжко ранених. Катедру зараз замкнуно, а торжество що належало до старого пізанського звичаю перервано. В цілім місті панує пригнобленє.

— **Сензацийну вість** пускає в світ Osservatore Romano, будьтоби цар Николай в почутю справедливости для всіх своїх підданих, отже і унятів, наказав, щоби їх не переслідувати за їх віроісповданє, але лишити їм свободу явного ісповіданя католицизму і придержуваня власного обряду.

— **Пос. Горжіца,** муж виступаючої тепер на львівській сцені артистки панї Лявдової-Горжіца, загостив на кілька днів до Львова. Є то високий мужчина, з довгою чорною бородою, і так збудований, що вірити ся не хоче, щоби він був тим, котрого в недавній поєдинку зранив у Відні зажертий крикун та славяноїд пос. Вольф. А однак пос. Горжіца носить ще до нині руку обандажовану.

— **Учитель дезертир.** Молодший учитель школи народної в Перемишлі на Засяню, Корнило Куник, видалив ся перед тижнем разом з жінкою і дїтьми, полишаючи свою клієсу на Божу опіку. Куди пішов, не знати, однак припускають, що службові відносини були того рода, що одиноким виходом була дезерція з учительського стану. З тих самих причин кількох учителїв на Засяню готові також кожної хвилі плюнути на все і втікати.

— **Мальверзації Мильковского.** Комісія видєлегована министерством для розслідження тої справи, укінчила вже свою акцію і провірила що загальна сума, взята злодійским способом через Мильковского з державної каси доходить 38.000 зр.

— **Нещастє на залїзници.** Дня 23-го мая вночі двірця віденської залїзницї в Варшаві вирушив особовий поїзд. В тій хвилі улицею Товаровою змагав омнібус з 17 пасажирами, повожений через Айзика Курца. Падав тоді зливний дощ, дижурні проте на переїзді дорожницї схоронила ся до будки. Найшовши дорогу на переїзді вільною, вїхав на помїст і в тій хвилі дорожники замкнули рогачку з противної сторони, так що омнібус найшов ся неначе в самоловці. Серед темноти не міг спостеречи перешкоди, ані завчасу здержати поїзд, що вігнав ся з цілою силою на віз. Наступив удар; локомотива, зломивши динель, відкинула конї на бік, коли тимчасом розторощений омнібус найшов ся по правій сторонї. Серед тих відломків копчили ся тіла вбитих, ранених, або тих, що щасливим случаем вийшли ціло. Майже всі були жиди, лише кількох християн, та й ті, спасли ся якомсь щасливо.

— **О. Себастьян Кнайп** помер по довшій тяжкій слабости дня 23 с. м. у Верісгофен в Баварії. О. Себастьян уродив ся в р. 1831. Зразу займав ся ткацтвом, відтак посвятив ся теології і в р. 1852 отримав свяченє. На пароха до Верісгофен прийшов в р. 1881 і незадовго підиє сю місцевість до свїтової слави. Він заложив там заклад водолічничий і своєю метою зєднав собі признанє в цілім свїті. Єго підручник до ліченя природними способами розходив ся сотками тисячів на всіх цивілізованих мовах. Недужі з цілого свїта приїздили до Верісгофен, а лікарї їздили на практику до о. Кнайпа, та закладали відтак на єго взір лічницї. Метода Кнайпа полягає на тім, щоби гартувати тіло, котре невідповідним житєм і убранєм занадто видєлікатїло. Природні ліки Кнайпа: проста і стравна пожива, ходженє босо по росї і на свїжїм воздуці, а до того розумно ужиті купелї і зливаня водою доказували чудєс у хорих. О. Кнайп умів дуже добре розєслідити хоробу, умів додати хорому надії і віри у виздоровленє і піднести у него віру у свої власні сили — а звїсна річ, се вже половина здоровля для слабого. — Кураторія лічничого закладу в Верісгофен оповїщує, що мимо смерти основателя, лічниця буде дальше ієтнувати.

— **Руско-народні Товариства в Коломії** устроюють дня 8 лат. червня концерт в честь XXXVI. роковин смерти нашого незабутнього гєнія Тараса Шевченка в сали товариства «Сокіл» Докладнішу програму подамо пізнійше.

— **Не хотять їти до міста** учитель народної і тому є в Чернівцях великий недостаток учительських сил. В хлопчій школі при улиці видїлу краєвого убуло послїдними часами двох учителїв і на їх місце не можна було роздобути заступників. Міска рада шкільна помогла собі так, що надала заступництво двом паннам кандидаткам. Не дуже се хосенно для науки, коли молоденька панна учитє старших хлопців (в 4. класї), але що робити, коли молоді учитель радше їдуть на провінцію, а навіть ті, що вже приїдлені до міських шкіл оглядають ся за посадами на селї.

— **В справі крадіжки образів у Відні.** Арештований у Відні др. Ленкей признав ся вже, що крім крадіжи в галерії образів гр. Черніна, допустив ся також крадежї в краєвій галерії образів в Пешті і у віденськїм Kunstverein-ї. Покрадені образи віднайдені і віддано властям. Кілька образів др. Ленкей заставив був за невеликі гроші. Щоби спастися перед карою, він удає божевільного. До недавна звав ся він Енглендер, а й доси є — жидом.

— **Скандал!** Дирекція львівського театру наміряє ся віддати на кілька днів свою сцену німецьким дурисвїтам, що колыпортують страсти Ієуса Христа. Справедливо робить в тій справі одна польська часопись таку замітку: «Витяганє на театральні дошки того, що пхнув цілий свїт на новий шлях, пародіованє пренимаючої ужасом трагедії Голгофта, є огидним, особливо коли профанує ся віренє для зиску, для обудженя диких інстинктів покритих віковим порохом. Представитель Христа, обїзджаючий місто з відкритою головою, рекламуючий як ливоскок містерїї, обурює!»

Маємо надїю, що дирекція львівського театру не допустить до такого пониженя ідеалів християнства, тим більше, що найбільший контингент зрїтелїв сего театру достарчають дуже правильно жиди.

— **Справа гонорова** межі пос. Пєслєром а послами Удржалем і Вєльвейским буде полагоджена мирно. Пєслєр, оден з найбільших крикунів німецької опозиції, має на засіданю 1-го червня зложити відповідну заяву і відкликати слова обїзджаючі більшість палати.

— **Фанатизм.** Недавно тому доносили часописи, що в Росії коло Одеси найшли замуруваних в

одній шивниці 8 а в другій 7 трушїв. Се були раскольники (релігійна секта), що з обави перед кіншем свїта, котрий заповів якийсь тамошний новочасний пророк, дали себе добровільно замурувати, щоби згинуть голодовою ємертію. Тепер знов доносять з міста Тирасполя про странне злочинство, якого допустив ся раскольник Федір Ковалєв. Від якогось часу зникали в Тирасполю хлопці в віці від сїм до вісїм літ. Тих хлопців викрадав Ковалєв і закопував живцем за містом. До тепер віднайшла поліція дванайцять трушїв. Ковалєв признає ся до вини з цілим спокоєм душі і каже, що він закопував живцем діти, бо так учитє єго віра. Оповідав, що звичайно закопував по кілька дітий нараз о півночі і відтак молив ся за них до самого ранку, доки не замовкли тихі стони дітий під землею. Людність Тирасполя і околиці страшно зворушена тим випадком, бо ще кілька дітий бракує а Ковалєв не хоче нічого більше казати, чи він їх також може де закопав.

— **Систематичні убийства жінок,** сповнювані від довшого часу в Новім Йорку, викликали чималу паніку. Нападано на жінки, востросні в дорогі каменї, отже нема сумніву, що се робота рабівників. Мимо то довго не могли їх їмити. Злочинці переслідували свої жертви аж до помешкань, де їх душили посредством короткого шнурка. Дперва 14-го мая оден з прохожих почув крик на однім з горїшних поверхїв чипшової каменїці і задержав ся. Нагло отворив хтось вікно і почав кликати на улицю: «Ратуйте! розбишаки!» і в ту хвилю вибігло з брами двох людий та пігнали в противну сторону. Одного з них придержав зараз таки поліцай, а другого також гнет унято. Коли дістали ся до комнати жінки, що кликала о поміч найдено велику фляшку хльороформу коло ліжка, а на землі лежав звїсний короткий шнурок, завязаний в замїтний вузол. Нападена людина була вїмковю крїпка жінка, отже оборонила ся від убийників, що належать мабуть до численної-шої, розгалуженої банди розбишаків.

— **Найбільше димистим містом в свїті** є безперечно англійське Шефільд, що єго вічно задимлена атмосфера вїйшла вже в пословицю. Оден лікар, котрому поручено розслідити гігієнічні відносини міста, виготовив цікаве справозданє, що представляє цілу справу дуже драстично. В Шефільді по фабриках налитє ся річно 30 мільонів цетнарїв вугля на просторї близько 30 англійських квадратних миль. Коли з тим порівнати відносини міста Лондону, котрого атмосфера також не є славна з чистоти показує ся те саме спотребованє вугля що в Шефільд але вже на 234 квадратних милях, отже розложене на майже вісім разів так велику площу. Треба притім взяти під увагу, що вітер далеко лекше може розганяти дими з над Лондону по причинї єго положеня чим з над Шефільду.

Цїнник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 29 мая 1897.

I. Акції за штуку.

	пла- жада- тять ють	зл. кр.	зл. кр.
Зелїв. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	216 75	219 75	
Зелїв. Львів-Черн.-Ясєп по 200 зл. валь. ербл.	285 75	289 75	
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	390 —	400 —	
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	210 —	—	
Гарбарнї в Решові по 200 зл. в. ав.	190 —	200 —	
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Ліпінського по 500 кор. в. ав.	250 —	260 —	

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 20	110 90
„ „ „ 4 1/2% „ „ льос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% „ „ в боль. по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. ав. льос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша емїс.).	97 60	98 30
„ „ „ 4% льос в 41 1/2 літ.	97 50	98 20
„ „ „ 4% „ в 56 літ.	97 40	98 10

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропинац. 4% в. ав.	97 80	98 50
Буков. „ „ 4 1/2% „ „ „ „ 5% „ „ „ „	102 50	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.).	102 —	—
„ „ „ 4 1/2% (3 ем.).	100 —	100 70
Пожички краєв. 6% ва. з року 1873.	103 —	—
„ „ „ 4% „ „ „ 1891.	—	—
„ „ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97 80	98 50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 10	97 80

IV. Льоси.

Міста Бракова	25 —	27 —
„ Стапиславова	41 —	—

V. Монети :

Дукат цїсарський	5 60	5 70
Наполеондор	9 48	9 58
Пів-їмперїал	9 55	—
Рубель російський срібний	1 20	1 25
„ „ паперовий	126 20	127 20
100 марок німецьких	58 50	58 90

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Пojзд	год.	приходить до Львова	Пojзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	"	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокала і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	"	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	мішаний	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Сколього
"	6—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повседневні дни
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8—	з Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в повседневні дни	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокала і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{8}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	11—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кожний сезон

Магазин конфекції дамскої

порукає завжди наймоднійші Сукні до

проходу, Костюми ранні, Матини,

Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки,

Гальки з наймоднійших матеріялів,

дешевше ніж деінде. 151 4—47

ГАЛИЦКИЙ

КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по 24—?

4 $\frac{1}{2}$ % на рік.

Руска справа

В роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

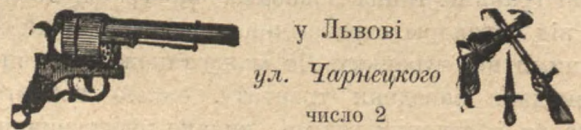
Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Старополіській.

Болеслав Янковський

Робітня рушникарска і продаж оружя

у Львові

ул. Чарнецького

число 2

порукає стрілецьке оружя всіляких системів під випробованою і управильною гарантією. Продаж лусок набоевих, машинок до набиваня і закручуваня. Реконструовані набой, рівнож мірки на порох примінені до калібру. — Всякі репарації приймає ся під гарантією. 3—10

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припорученє Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контраасекраційними подають „Днѣстрови“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Днѣстра“ приймає Банк краввий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечати ся через „Днѣстерь“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услія і видає поліси і квіти в рускім язшці.

Товариство взаїмного кредиту „Днѣстерь“ стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де „Днѣстерь“ не є заступлений, приймають ся. (35—?)

Ліжка залізні від злр. 5.80, матераці пружинові по 12.50, ліжочка дитинні від злр. 12.—, лавки і столи огородові

порукає

ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ

залізна торгівля у Львові, пл. Капітульна 1. (напротив катедрі). 150 1—1

Цїнкики ілюстровані до диспозицій.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ під редакцію

Антоня Березиньского

виходить у Львові тижнево кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суєспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р.
" піврічно 2 р.
" чвертьрічно 1 р.
За границєю річно 8 рубл.
" піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

З Друкарні В. А. Шийковського.